

Mutlu KAĞITCIOĞLU

ANONİM ŞİRKETLERDE KISMİ BÖLÜNME

(6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

KISMİ BÖLÜNME KAVRAMI

I. TERİM.....	5
II. KISMİ BÖLÜNMENİN TANIMI	8
A. Ekonomik Tanım	8
B. Mevzuat ve Hukuki Tanımlar	11
1. Ticaret Hukuku	12
2. Vergi Hukuku.....	15
3. Sermaye Piyasası Hukuku.....	16
4. Banka Hukuku.....	18
C. Öğretide Yer Alan Tanımlar.....	20
D. Kısmi Bölünme Kavramının Tespiti	23
III. TÜRK HUKUKUNDA ANONİM ŞİRKETLERİN KISMİ BÖLÜNMESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	23
A. 6102 sayılı TTK'dan Önceki Durum.....	23

B.	6102 sayılı TTK'dan Sonraki Durum.....	27
IV.	KISMİ BÖLÜNME TÜRLERİ	28
A.	Bölünmeye Katılacak Şirketlerin Mevcut Olup Olmamasına Göre Kısmi Bölünme Türleri.....	29
1.	Devralma Yolu İle Kısmi Bölünme	29
2.	Yeni Kuruluş Yolu İle Kısmi Bölünme	29
B.	Bölünen Şirketin Ortaklarına Dağıtılan Hisse Oranına Göre Kısmi Bölünme Türleri.....	30
1.	Oranların Korunduğu Kısmi Bölünme (Eşdeğer Kısmi Bölünme)	30
2.	Oranların Korunmadığı Kısmi Bölünme (Eşdeğer Olmayan Kısmi Bölünme).....	32
V.	Kısmi Bölünmenin Yakın Kavramlardan Ayırt Edilmesi	34
A.	Birleşme.....	34
B.	Malvarlığı veya Ticari İşletmenin Devri	40
C.	Split-Up (Bölünen Şirketin İnfisahı Suretiyle Bölünme)	46
D.	Spin-Off (Mevcut Ortaklara Hisse Dağıtımı Şeklinde Bölünme-Farklılaştırma)	47
E.	Split-Off (Hisse Değişimi Şeklinde Bölünme)	48
F.	Divestiture (Ayrıştırma-Elden Çıkarma).....	49
G.	Equity Carve-Out (Şirket Özvarlıklarını Parçalara Bölme-Hisse Satma).....	50
VI.	KISMİ BÖLÜNME NEDENLERİ	51
A.	Ölçek Ekonomisinden Yararlanılması ("Economies Scale")	54
B.	Uzmanlaşmanın Sağlanması.....	55
C.	Verimliliğin Artırılması	57
D.	Pazar Payının Korunması ve Rekabet Gücünün Artırılması	59
E.	Risk Azaltılması	60
F.	Ortaklar Arasındaki Anlaşmazlıklar.....	61

G. Birleşmenin Ortaya Çıkardığı Olumsuzlukların Giderilmesi.....	61
H. Miras Nedeniyle Ortaya Çıkabilecek Anlaşmazlıkların Önlenmesi	62
I. Vergi Avantajının Sağlanması	62
J. Diğer Nedenler	62
VII. KISMİ BÖLÜNMENİN TARİHSEL SÜRECİ	63
VIII. ÇEŞİTLİ HUKUK SİSTEMLERİNDE KISMİ BÖLÜNME	68
A. Amerikan Hukuku.....	68
B. Avrupa Birliği Hukuku	69
C. İngiliz Hukuku	72
D. Alman Hukuku.....	73
E. İsviçre Hukuku.....	75

İkinci Bölüm

TİCARET HUKUKU BAKIMINDAN ANONİM ŞİRKETLERDE KISMİ BÖLÜNME

I. KISMİ BÖLÜNMENİN ŞARTLARI.....	77
A. Kısmi Bölünmeye Katılan Şirketlerin Sermaye Şirketi Olması	77
B. En Az İki Şirketin Varlığı	80
II. KISMİ BÖLÜNME İŞLEMLERİ.....	80
A. Kısmi Bölünme Görüşmeleri	80
B. Bölünme Sözleşmesi veya Planının Hazırlanması.....	82
1. Yetkili Organ.....	83
2. Bölünme Sözleşmesi veya Planın Şekli.....	84
3. Bölünme Sözleşmesi veya Planının Hukuki Niteliği	86
4. Bölünme Sözleşmesi veya Planının Kapsamı.....	87
a. Kısmi Bölünmeye Katılan Şirketlerin Ticaret Unvanları, Merkezleri ve Türleri.....	90

b.	Kısmi Bölünmeye Konu Aktif ve Pasif Malvarlığının Dökümleri.....	91
c.	Payların Değişim Oranlarının ve Gereğinde Ödenecek Denkleştirme Tutarının Tespiti ve Devralan Şirketin Tahsis Ettiği Hakların Niteliği	93
d.	İntifa Senedi, Oydan Yoksun Pay ve Özel Hak Sahiplerinin Korunması.....	94
e.	Şirket Paylarının Değişim Tarzları.....	95
f.	Bilanço Kârını Kazanma Tarihi ve Bu Kârı Talep Hakkının Özellikleri.....	95
g.	Bölünen Şirketin İşlemlerinin Hangi Tarihten İtibaren Devralan Şirketin Hesabına Yapılmış Kabul Edildiği.....	95
h.	Yönetim Organlarının Üyelerine, Müdürlere, Yönetim Hakkına Sahip Kişilere ve Denetçilere Tanınan Özel Menfaatler	96
i.	Kısmi Bölünme Sonucu Devralan Şirketlere Geçen İş İlişkileri.....	97
j.	Bölünme Sözleşmesinde veya Planında Bulunabilecek Diğer Kayıtlar.....	97
5.	Bölünme Sözleşmesi veya Planının Hükümsüzlüğü	98
C.	Bölünme Raporunun Hazırlanması	98
1.	Yetkili Organ.....	101
2.	Bölünme Raporunun Şekli	101
3.	Bölünme Raporunun Kapsamı	102
a.	Kısmi Bölünmenin Amacı ve Sonuçları	103
b.	Bölünme Sözleşmesi veya Planı.....	104
c.	Pay Değişim Oranının ve Denkleştirme Tutarının ve Devralan Şirketin Tahsis Ettiği Hakların Niteliği.	104
d.	Payların Değerlemesine İlişkin Özellikler.....	105
e.	Kısmi Bölünme Dolayısıyla Ortaklara Getirilen Ek Yükümlülükler	106

f.	Kısmi Bölünmeye Katılan Şirketlerin Farklı Türden Olması Sebebiyle Getirilen Yükümlülükler ..	107
g.	Kısmi Bölünmenin İşçiler Üzerindeki Etkileri.....	108
h.	Kısmi Bölünmenin, Bölünmeye Katılan Şirketlerin Alacaklıları Üzerindeki Etkileri.....	108
i.	Yeni Kurulacak Şirkete İlişkin Açıklamalar	108
D.	Bölünme Sözleşmesi veya Planının ve Bölünme Raporunun Pay Sahiplerinin İncelemesine Sunulması	109
E.	Genel Kurulda Kısmi Bölünme Kararı Alınması.....	113
1.	Genel Kurul Toplantısı Öncesi Hazırlık İşlemleri	113
2.	Kısmi Bölünen Şirkette Sermaye Azaltımı Kararı Alınması.....	116
3.	Kısmi Bölünmede Devralan Şirket Tarafından Sermaye Artırımı Kararı Alınması	120
4.	Nisaplar	124
a.	Oranların Korunduğu Kısmi Bölünmede (Eşdeğer Kısmi Bölünmede) Nisap	126
b.	Oranların Korunmadığı Kısmi Bölünmede (Eşdeğer Olmayan Kısmi Bölünmede) Nisap.....	129
5.	Bölünme Kararının Şekli	131
F.	Kısmi Bölünmenin Ticaret Siciline Tescili ve İlanı.....	131
1.	Tescil	131
2.	İlan	134

Üçüncü Bölüm

KISMI BÖLÜNMENİN SONUÇLARI

I.	MALVARLIĞI BÖLÜMLERİNİN DEVRİNE BAĞLI SONUÇLAR	136
A.	Külli Halefiyet İlkesi	138
B.	Bölünme Sözleşmesinde veya Planında Yer Verilmeyen Malvarlığı Unsurları.....	143

II.	DEVRALAN ŞİRKETLERDE PAY SAHİPLİĞİ HAKLARININ TAHSİSİ	145
III.	PAY SAHİPLERİNİN KORUNMASI.....	146
	A. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı	147
	B. Denkleştirme Tutarını Talep Hakkı.....	150
	C. Ayrılma Hakkı	153
	D. Bölünmenin İptali.....	154
	E. Özel Haklara Sahip Pay Sahiplerinin Korunması.....	158
	F. Kısmi Bölünmenin Denetimi ve Denetleme Raporu: TTK'da Yer Almayan Bir Düzenleme.....	159
	1. Bölünme Denetçisi	162
	2. Bölünme Denetçisinin Seçiminde Yetkili Organ.....	165
	3. Denetleme Raporunun Şekli.....	166
	4. Denetleme Raporunun Kapsamı.....	166
IV.	İNTİFA SENEDİ SAHİPLERİNİN KORUNMASI	169
V.	ALACAKLILARIN KORUNMASI.....	170
	A. Türk Hukukunda Koruma Sistemleri.....	171
	B. Yabancı Hukuklarda Koruma Sistemleri.....	175
VI.	İŞÇİLERİN KORUNMASI.....	177
VII.	KISMİ BÖLÜNME İŞLEMLERİNDEN DOĞAN SORUMLULUK	181
VIII.	KISMİ BÖLÜNMENİN VERGİSEL SONUÇLARI	183
	A. Kurumlar Vergisi Bakımından Kısmi Bölünmenin Sonuçları	183
	1. Kısmi Bölünmenin Şartları	184
	a. Bölünen ve Devralan Şirketlerin Sermaye Şirketi Olması.....	184
	b. Devralan Şirketin Tam Mükellef Olması	185
	c. Kısmi Bölünme Sonucunda Taşınmazlar, İştirak Hisseleri, Üretim İşletmeleri ve Hizmet İşletmelerinin Aynı Sermaye Olarak Konulması.....	186

d. Kısmi Bölünme İle Aynı Sermaye Olarak Konulacak Değerlerin Kayıtlı Değerleri İle Aktarılması.....	192
e. Devralan Şirketin Sermayesini Temsil Eden İştirak Hisselerinin, Bölünen Şirkete veya Ortaklarına Verilmesi	194
2. Kısmi Bölünme Halinde Vergilendirme.....	195
3. Devralan Şirketin Sorumluluğu	196
4. Diğer Hususlar.....	197
B. Katma Değer Vergisi Bakımından Kısmi Bölünmenin Sonuçları	198
C. Diğer Vergi Türleri Bakımından Kısmi Bölünmenin Sonuçları	199
SONUÇ	203
BİBLİYOGRAFYA.....	205